

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, HEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, HEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTTÖLT FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDOSOK: HOFFMANN ÉS KRISOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL: PIAC-UTCA 49

Az oroszok nagy veresége Dél-Lengyelországban

Osztrák-magyar győzelem a Nida folyó partján — A németek haladnak Varsó felé — Kárpáti seregünk Uzsok felé szorítja az oroszokat — A franciák nagy veszteségei az argonne-i erdőben — Olaszország a Dardanellák kérdésében az entente ellen fordul

Az északi harctér óriási frontjának legmozgalmasabb vonala ezidőszerezt a Nida-szakasz és Nyugat-Galicia területe, ahol az osztrák-magyar seregek kemény csatákban morzsolják az orosz tulerőt. Amott véres ütközetben letörték az orosz támadást, Galiciában pedig offenzív hadműveleteikkel kiverették az ellenséget erős állásaiból. A Kárpátok alján is támadunk. Itt hős katonáink rohamai nagy vonalon visszalökték a betört muszka hadakat, melyek már az uzsoki szoros táján keresik ismét a hazánkból kifelé vezető utat. Szövetségesünk sem vesztgel. A Varsó felé vezető úton a rossz idő dacára megint előrehaladtak a németek s nap-nap után elért részleges sikereik lassankint mégis megérlelik Varsó ostromát.

A nyugati harctér legnehezebb teréről, az argonnei erdőségből a német csapatok nagyszerű sikereinek híre érkezik. Az itt folyó gyilkos harcokban a németek egyre nagyobb tért hódítanak. Lassan-lassan megörlődik az argonnei francia sereg, amely négy nap alatt nem kevesebb, mint 3500 embert vesztett ezen az aránylag csekély területen. A francia sereg halottai között nagy számmal vannak a garibaldisták s ez a szomorú körülmény végre kezdi észretéríteni az olasz közvéleménynek azt a csoportját is, amely felülve a fajrokonság jelszavának, az entente mellett tört lándzsát. Nem lehetetlen különben, hogy a jövő eseményei egyenesen lehetlenné fogják tenni az olasz önkénteseknek, hogy Franciaországért ontsák véréüket. **A hivatalos Olaszország** ugyanis átlátta azt a veszedelmet, mely az olasz érdekeket Anglia, Franciaország és Oroszország részéről a Földközi-tengeren fenyegeti és **vétőt küldött a Dardanellák elleni vállalkozásnak.**

Mai távirataink itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, január 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) **Hivatalos jelentés a főhadiszállásról.**

Az ellenség tegnap is megismételte abbeli kísérleteit, hogy a Nidán való átkelést erősítse, mialatt az egész arcvonalon heves tüzéri harc folyt. Délelőtt a déli szakaszon az ellenség egy erős csoportja újból támadást kezdett, de tüzéri seregünk tüzeiben a leg-

rövidebb idő alatt letört és hátraözlött, halottak és sebesültek százait hagyva állásaink előtt.

Egyidejűleg a Visztulától délre is állandóan folyt a tüzéri harc, miközben egyik ütegeinknek sikerült egy majort, amelyet az ellenség megszállva tartott, annyira tüz alá venni, hogy az oroszok, akik ott a legutóbbi napok óta befészkeltek magukat, kénytelenek voltak állásaikból futva menekülni.

A Kárpátokban a kedvezőtlen időjárás megnehezít minden nagyobbszabású tevékenységet. Az Ung felső völgyében az ellenség hátrálva az uzsoki szoroshoz közelebb vonult.

Az orosz újságokban terjesztett ama hír, mintha Przemysl vára december 10-én parlamentárisan küldött volna az ellenséghez, természetesen teljesen koholt és arra szolgál, hogy leplezze az ellenségnek e várral szemben való teljes tehetetlenségét.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Az oroszok kiszorítása Ungvármegyéből

Ungvár, január 12. **Ungmegye északi határában az elmúlt éjjel csapataink támadást kezdtek az oroszok ellen. A mieink szuronyrohama hátrálásra készítette az oroszokat. — Balról az orosz oldalvédet Volosate felé nyomták csapataink.**

Az orosz hadvezetőség Przemyslről

Prága, január 12. (Magyar Távirati Iroda.) A legutóbbi orosz hivatalos jelentés figyelmezteti a lakosságot, hogy **ne várja Przemysl hamarosan bekövetkező elesését.** A jelentés kiemeli, hogy **a vár tüzésége elsőrendű és védőserege hősiesen teljesíti feladatát.**

Rémuralom

Bukovinában

Beszterce, január 12. (Az Est.) **Ewreinov tábornok, Czernovitz orosz kormányzója 50 ezer rubel adót vetett ki a város zsidó lakosságára. A zsidók nem tudták megfizetni a nagy összeget, mire a kormányzó lefoglalta a zsinagógát, melybe a zsidók nem léphetnek**

be. Czernovitzban nagy **éhínség** uralkodik. **Bocanea dr., az oroszok által kinevezett polgármester megtiltotta, hogy a zsidók között élelmet osszanak ki. A zsidók közül számosan éhifusznak** ezek áldozatul.

Románok határharcra a kozákokkal

Bukarest, január 12. Itt nagy izgatottságot keltett, hogy egy orosz **különítmény**, amely kozákokból állott, néhány nappal ezelőtt a Romániába menekülő bukovinai románok üldözése közben **átlépte a román határt. A kozákok összeütköztek a román határőrző csapatokkal s a harcban két kozák elesett, kettő pedig megsebesült.** A különítmény többi tagja elmenekült.

A német előnyomulás Varsó felé

Berlin, január 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) **A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:**

Kelet-Poroszországból nincs újság.

Észak - Lengyelországban az oroszok előretörései sikertelenek voltak.

A Visztulától nyugatra támadásaink a rossz időjárás ellenére is egyes helyeken előbbre jutottak.

A lengyelországi diadal hadvezetőségünk érdeme

A **Leipziger Nachrichten** hosszú cikkben fejtegeti azt az impozáns és heroikus munkát, melyet a mi hadseregünk az oroszok elleni harcokban végzett. Fejtegetései így szólnak: — Az osztrák-magyar részesezés a Németország összehasonlíthatatlan hadseregével vállaltva folytatott harcban sokkal jelentékenyebb, sokkal határozottabb és sokkal döntőbb volt, mint azt bárki is sejtene. **Egészen biztos, hogy az osztrák-magyar hadsereg vakmerő hadműveletei nélkül Nyugat-Lengyelországban sohasem jöttek volna létre azok a vaskarmok, amelyek szétmorzsolták ott az oroszokat.**

— Tulajdonképp mit tett akkor az osztrák-magyar hadvezetőség? **Nem engedett-e épen-séggel szabad utat az oroszoknak Bécsbe, a**

ADÓ

on kétkülön-
tu, egymás-
iló, elegán-
rendezett ::

CAI

BOBA

külön - kü-
fürdőszobá-
Értekezhetni
püflet II. em.
a lakásban.

asy Károly

s katonai cipész
n, Csapó-u. 41.
Mérték után
készíték tiszt
uraknak és
egyéves ön-
kényeseknek
cipőt és csiz-
bályszerűt. —
tartók műhe-
készült legjobb
férfi-, női és
cipőket.

zlet

bérbeadó.

rtésítést ad
a 72. szám
mester.

MOSSY

lombházár

ALLITÓL

memű

ngye

ály ::

rak.

tvágytalan-

orbetegsé-

házi ser a

NDI

PPEK

fillér.

JENŐ

brezenben.

asajtót

ándor

18-25.

mikor gallicai csapatrészeit jelentékeny erők elvonszával gyengítette és meglepő virtuozitással — amelyről egykor még szó lesz — egyszerűen északra toltá csapatát, mert ott a németek rohadéjdnál nyitva hagyott posztot rést be kellett tömni. Az oroszok valóban legalább ezt az egy előnyt keresték vereségük után; semmiesetre sem akarták elszalasztani azt az alkalmat, hogy — a csapatelvonások és eltolások után — átkarolólóg támadhassák meg a kizárólag Krakóra támaszkodó osztrák-magyar déli szárnyat. Csakhogy a vezérkar erről az eshetőségről is gondoskodott és készen voltak a tervek. A sablon-hadvezér egyszerűen Krakóra támaszkodott volna lehetőleg erős fronttal, de az osztrák-magyar hadvezetőség ismételt vakmerő eltolásával különböző csapatrészeknek, amelyek az oroszok oldalát támadták meg és egyéb meglepő mozdulataival seregeit lépcsőzetesen elhelyezve egész a Kárpátokig, előidézte a cári hadsereg vereségét Lengyelországtól egész Magyarorszáig.

— Csak a beavatottak tudják ma, hogy az osztrák-magyar seregek nemcsak a maguk kötelességét tették meg, hanem mindegyik a legjobb és legdöntőbb munkát végezte, hogy északon és délen, egyesülve azokkal, akik viszont a maguk részéről, a maguk helyén végezték a legjobbat és legdöntőbbet, kikényszerítsék a közös győzelmet.

— Csak a vezérkarok fognak fellebbenteni minden fátyolt, ha majd néhány év múlva megállapítják, hogy két, egymásnak életrehalálra szövetséget esküdtött nép minden lelki erejével, minden harcossal miként segítette egymást fantasztikusan csodálatos egységben, hogy leverje az elképzelhetetlen tömegű óriást. Ausztria-Magyarországnak minden oka megvan rá, hogy Németországra — Németországnak minden oka megvan rá, hogy Ausztria-Magyarországra büszke legyen.

Zavargások Pétervárott

Berlin, január 12. (Magyar Távirati Iroda.) A *Vossische Zeitung* jelenti:

Hire jár, hogy Pétervárott nagy zavargások törtek ki. A nyugtalanságok kitérésével magyarazzák, hogy az orosz gárda-hadtestet visszarendelték a harcterről.

Deportált finn polgármester

Frankfurt, január 12. A *Frankfurter Zeitung* jelenti Stockholmból: Egy finn város polgármestere nyilatkozott a harctéri helyzetről és annak a nézetének adott kifejezést, hogy Németország biztosan győzni fog. E nyilatkozatáért a polgármestert elfogták és Szibériába deportálták.

Nagy német sikerek a francia harcterén

Berlin, január 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

A La Basse-l csatornától délre csekély jelentőségű harcok folynak, amelyeknek eddig nem volt eredménye.

Crouytól északra a franciák tegnap este támadtak, de súlyos veszteségek mellett visszavetettük őket. Ma reggel itt a harcok újból feléledtek.

Perthestől keletre a franciáknak tegnap délután ellenünk intézett támadása tüziünkben összeomlott. Az ellenségnek igen súlyos veszteségei voltak.

Az Argonneokban a „Rómaiak útján“ elfoglaltunk egy francia támaszpontot, 2 tisz-

et és 140 főnyi legénységet ejtettünk ez alkalommal foglyul. Az Argonneok keleti részében folyó harcokban a franciáktól január 8-ika óta — az eddig már jelentetteket beleszámítva — 1 őrnagyot, 3 századost, 13 hadnagyot és 160 főnyi legénységet ejtettünk foglyul, úgy, hogy ezen csekély kiterjedésű harcterületen a franciák összes vesztesége halottakkal és sebesültekkel együtt 3500 emberre becsülhető.

Aillynál, St. Mihieltől délre a franciák támadási kísérletei meghusultak.

Garibaldisták pusztulása az Argonne-okban

Milano, január 12. A *Corriera della Sera* jelenti Rómából, hogy a garibaldisták az argonnei erdőségekben vívott harcokban újra 340 halottat és sebesültet vesztek. Az olasz önkéntesek egyelőre nem vesznek részt a további harcokban.

A walesi herceg ezredparancsnok

Kopenhága, január 12. A londoni lapok büszkeséggel említik föl azt a tényt, hogy a walesi herceg karácsony másodnapján átvette a legjobb területiális ezredek egyikének parancsnokságát és személyesen vezette az ezredet a lövészárkokhoz. Az ezred, mely 300 emberből állott, husz angol mértőldet menelt, hogy a tüzvonalban álló indus csapatokat fölváltsa. (Localanzeiger.)

Az angolok boszúja a tengerpart bombázása miatt

Berlin, január 12. A *Localanzeiger* jelenti Kopenhágából: Az angol keleti partvidék bombázása miatt támadt elkeseredés, amely mélyen meggyökeresedett az angolok szívében, folytonosan boszúra áhítozik. A *Globe* című lap felszólítja a kormányt, hogy az Angliában élő összes németeket tartóztassa le, amennyiben ez eddig még nem történt meg. A kormány azonban egész sereg egyéb szigorú rendszabályt is foganatosított. Elrendelte, hogy az összes németek, akik az angol parti városokban lagnak, harminc angol mértőlddel beljebb vonuljanak az ország belsőjébe. Azokat a németeket, akik fölvetették az angol nemzetiséget, szintén érinti ez a rendszabály, melyet a kormány azzal indokol, hogy bizonyítékokat szerzett róla, hogy a németek a szárazföldről jeleket adtak a német cirkálóknak.

Vandervele reményei

Berlin, január 12. A *Vorwärts* jelenti Londomból: A *Daily Chronicle* legutóbbi száma Vandervele belga szociálista miniszterrel folytatott interjú közli. Vandervele a következőket mondta:

— Csodálom a német párt kisebbségének magatartását, de a többség nehéz helyzetét is megértem. Azáltal, hogy megszavazta a hadikölcsönt, megadta ugyan a kormánynak az eszközt Belgium és Franciaország megtámadására, de egyidejűleg elhárította az orosz inváziót. A *Temps* kritizált engem e véleményem miatt, azonban nem foglalhatok el más álláspontot, mert mindig az volt a törekvésem, hogy szorgalmazzam a szociálista pártok helyreállítását a háború után. Kerülnünk kell a kölcsönös gyanúsításokat. A háború által teremtett helyzet nagyon bonyolódalmas. A legbiztosabb út az, hogy mindenki legjobb tudása szerint teljesítse kötelességét a nemzeti jogosság és a szabadság iránt. Azt hiszem, hogy a háború meg fogja találni ennek a bonyolult helyzetnek a megoldását a nemzeti feltélenység és elnyomatás megszüntetésének értelmében. Legalább ez a zsinór-

mértéke a szövetségesek között a demokrata elemeknek.

Vandervele határozatlanlag tagadta, hogy Belgium, mint semleges állam, megsértette kötelességét.

Clemenceau a párisi cenzura ellen

Bázel, január 12. Mint a *Figaro* közli, Clemenceau a kamara és a szenátus összes tagjainak elküldte levélben egy cikknek a levonatát, melynek pár nappal ezelőtt meg kellett volna jelennie a *L'Homme Enchaîné*-ben. A párisi cenzura a cikket, mely erős támadást intézett a kormány ellen, a címmel együtt eltávolította a lapból s így Clemenceau lapja hétfőn két és fél üres hasábral jelent meg. A volt miniszterelnök a levonathoz csatolt kísérről levélben tiltakozik az ellen, hogy Viviani, Millerand, stb. urak cenzurálja a törvény megsértésével betiltotta a cikket.

A francia munkásság a háború ellen

Genf, január 12. Jean Grave a *Bataille Syndicaliste* című lapban többek között a következő jellemző sorokat írja a munkásságnak a háborúban való szerepéről:

Sok elvtársunk hibája abban áll, hogy a háborúban való részvételük igazolásában és jogaink és szabadságunk megvédéséről szóló beszédekben tulmennek minden határon. Ők a mai helyzetet az 1792-ikivel hasonlítják össze. A „szabadság fuvalatáról“ beszélnek és arról, hogy Európa megmozdult Németország ellen. Mindez azonban csak üres frázis, amelyet természetesen most fölhasználnak. Franciaország 1792-ben szétverte az önkény és az abszolút monarchia rabláncait. Megsemmisítette a feudális rabszolgaság utolsó maradványait és kivívta a politikai szabadságjogokat, proklamálta minden polgárnak a törvény előtti egyenlőségét. A nép felszabadította magát, mert hitt a felszabadulásban. Akkor még nem tanulta meg tapasztalatok útján a nép, hogy a politikai szabadság és egyenlőség csalfa ábránd mindaddig, míg a gazdasági egyenlőség be nem következik. Akkor Európa összes reakciós hatalmai velünk szemben álltak; az ország határain kívül és belől a reakció ellen kellett küzdenünk. Most azonban nem a szabadságot védelmezzük, mert nincsen szabadságunk. Sőt a háború azt a keveset is korlátozta, ami birtokunkban volt... a háború mögött pedig Európa legkevésbé szabad nemzete: Oroszország áll.

A török háború

Lelelt angol repülő

Konstantinápoly, január 12. — (Magyar Távirati Iroda.) Egy török őrszem *Akabától* hét kilométernyire lelelt egy angol repülőgépet, mely a *Minerva* angol cirkálóról repült fel. A repülőgépen az utakról készített térképet találtak.

Az angolok bombázzák a syriai partot

Konstantinápoly, január 12. — (Magyar Távirati Iroda.) A *Doris* angol cirkáló a syriai vizeken két helyen csapatokat szállított partra. A cirkáló nyílt városokat bombázott, miközben asszonyok, lednyok és gyermekek életüket veszítették.

Perzsák a törökök mellett

Frankfurt, január 12. A *Frankfurter Zeitung* jelenti Pétervárról, hogy a kurdisztáni Semme perzsa város proklamálta a törökökhez való csatlakozását.

Olaszország az entente ellen

Konstantinápoly, január 12. — (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz kormány Londonban és Párisban diplomáciai uton tudtul adta, hogy nem nézheti tétlenül, hogy a Dardanellek ellen bármiféle vállalkozás történjék. Az esetben, ha ez a körülmény bekövetkeznék, Olaszország kénytelen volna kilépni semlegességéből.

Katonai létszámemelés Romániában

Köln, január 12. (Magyar Távirati Iroda.) A *Kölnische Zeitung* jelenti Szófiából, hogy Románia január végén föl fogja emelni hadserege állományát.

Városi közgyűlés előtt

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A január 28-án tartandó városi közgyűlés ügyeinek előkészítését a jog- és pénzügyi bizottság ma délutáni ülésén kezdte meg.

(A polgármester üdvözlése)

Vargha Elemér tanácsnok, a bizottság elnöke, szíves szavakkal üdvözölte az új év első ülésére egybegyűlt bizottsági tagokat, majd a város új polgármesterét és méltatva azt a munkásságot, melyet Márk Endre ebben a bizottságban évtizedeken át kifejtett, arra kérte, hogy a jövőben is működjenek közre a jog- és pénzügyi bizottság munkájában.

Márk Endre udvari tanácsos polgármester köszönetet mondott az üdvözlésért. Kijelentette, hogy törvényhatósági bizottsági tagságát sem tekintette pusztán tiszteletdíjra, hanem mostani állásában pedig fokozottabb kötelességet érez a jog- és pénzügyi bizottságnak, mint a város legfontosabb szakközvetítőbizottságának tanácskozásaiiban való részvételre. A bizottság üléseinek szorgalmas látogatására kérte fel a tagokat, hogy az ügyek minél alaposabb megvitatás és előkészítés után kerüljenek a plénum elé.

A bizottság helyesléssel fogadta a polgármester kijelentéseit, ugyancsak helyesléssel vette tudomásul a polgármesternek azokat az intézkedéseit, amelyek szerint már a szakközvetítőbizottságokban is maguk az ügyosztályok élén álló tanácsnokok töltsék be az előadói tisztet és hogy a szakközvetítőbizottságok a törvényhatósági közgyűlés előtt négy nappal végezzék el előkészítő munkájukat.

(Az üzleti záróra)

A napirendre térve át, Tóth Emil dr. tanácsnok ismertette a belügyminiszternek azt a leiratát, amely a z üzletek zárórájáról készített szabályrendeletet módosításokat kíván. Minthogy a főkapitány által előterjesztett tervezet nem mindenben fedte a miniszter előírásait, az ügyet a jövő ülésen fogják érdemlegesen tárgyalni.

(Az utcai hirdetések)

A bizottság ezután a hirdetési ügy rendezésének tárgyalására tért át. — Turai Farkas hirdetésjog bérlő, akinek a várossal kötött szerződése az elmúlt év végén lejárt, szerződésének tizenöt évre való meghosszabbítását kérte, továbbá hogy újabb öt hirdetési oszlop felállítására adjon neki engedélyt a város. Tóth Emil dr. előadó közölte, hogy a tanács házi kezelésben kívánja gyakorolni a hirdetési jogot, mivel azonban e kérdés megoldására idő kell, azt javasolja, hogy egy évre, 1915. végére, hosszabbítsa meg a város a régi bérlővel kötött szerződést. — A bizottság magáévá vette a javaslatot és utasítani kéri a tanácsot a hirdetési ügy egységes rendezéséről szóló szabályrendelet előkészítésére.

(A város betétei)

A városfeleslegpénzeinek elhelyezése tárgyában elfogadta a bizottság a beérkezett egyenlő feltételeket tartalmazó ajánlatokat és ezekhez képest javasolja, hogy a város a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál, a Debreceni Első Takarékpénztárnál, az Alföldi Takarékpénztárnál, a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál, a Takaré- és Hitelintézetnél, a Debreceni Hitelbanknál, a Közgazdasági Bank- és Váltóüzletnél és az Általános Forgalmi Banknál helyezze el pénzeit. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a bizottság azt javasolja, utasítsa a közgyűlés a főszámvevőt, hogy azokból a pénzügyintézetekből, melyek a múlt évben városi betéteket kaptak s a fent ismertetett listában nem szerepelnek, 1915. év végéig vegye ki a város a pénzeit.

A Dunajec és Nida

A Magas-Tátra északi lejtőjének romantikus völgyeiben két sebes folyású hegyipatak fakad, amelyek Neumarktnál a Dunajec-cé egyesülnek, amelynek partjain már napok óta folyik a nagy küzdelem az oroszokkal. A folyó felső folyása a nyugati Kárpátok leggyönyörűbb tájai között húzódik. A Kárpátoknak buja vegetációval tarkított, lassan emelkedő hegyhátaik közül fantasztikusan formált, zeg-zugos mészkő sziklák merednek függőlegesen az égbe s meredek sziklafalait csak itt-ott disziti néhány zöld fenyőfa. A lakosság élénk képzelődő tehetsége különböző állatoknak és tárgyaknak képét látja bennük és azok után nevezték el az egyiket Nyerges-sziklának, a másikat Csiga-sziklának, a harmadikat Cukorsüvegnek és így tovább. Helyenkint a völgy annyira összeszűkül, hogy a gyalogjáró egyszerre csak azt hiszi, hogy eljutott a végéhez, ahol a folyónak földadati sziklabarlangba kell eltűnnie.

Egy előreugró sziklafal mögött válik aztán csak láthatóvá a völgy hajlása és újabb tájkép tárul az utas gyönyörködő szeme elé. Csak a Poprad torkolatánál változik meg a táj. A kagylószerűen kiszélesedő völgy közepében emelkednek az egymással szomszédos Neu- és Alt-Szandec városok, amelyeknek eredete a szürke ókorba tűnik el. — Itt torkollik bele a völgybe a Keleti-tenger felé vezető régi görög-római kereskedelmi út és egymásután látjuk azokat a várakat, amelyek Lengyelország történetében valamikor nagy szerepet játszottak. Az a jelentéktelen romhalmaz, amely elárvultan tekint le a magashól a sebesfolyású Dunajecre, egykor a lengyel királyok erős vára volt, amelynek falai nem egy fényes ünnepet láttak a lengyelek fénykorában. Minthogy a folyó innen kezdve már nagyobb hajók számára is hajózható, már elég korán rendszeres kereskedelem fejlődött ki észak felé Lengyelország irányában. A Dunajec a természetes közlekedési útja a magyar boroknak, a magyar gyümölcsöknek, a hasított deszkának a Visztula felé, föl egészen Varsóig és Danzigig. Tarnowig a folyó a Kárpátok előhegységein törtet keresztül, innen kezdve azután síkságra jut. Talán Galiciának egyik városában sem jut annyira kifejezésre az ellentét a dombos és a sík vidék között, mint éppen Tarnowban. A város közepén levő parkban hatalmas rgánit-tömbökre és az észak más erraticus kőzetére bukkanunk, amelyekből a város házaikat építették.

A nem messze fekvő St. Martingsberg magaslatairól messzire ellátni az északra elnyúló és most állandó harci zajtól vissz-

hangzó síkságra. A hegyek kristálytisztá vizű Dunajecből szélesen hömpölygő zavaros vizű folyó lesz itt, amely örökösen előntéssel fenyegeti a partot. A hegyvidék festői tájképei és a dombos vidék megkapó részletei elmaradnak és helyettük messze elnyúló, homokpusztaságok és ingoványok tárulnak elénk. A pompás őserdők, a sötét fenyőfák helyét csupasz ákácfa foglalkják el. Ezen a szegényes vidéken nincsenek nagy városok, csak kicsiny falvak, magányos majorságok szakítják meg a síkság egyhanguságát. Hogy milyen élet folyik ezekben a majorokban, arról egy tudósító a következőket írja le: „Éjszakai szállásunk eredeti lengyeles volt. A középkorban azt hiszem Európában mindenfelé így éjszakáztak az utasok. Szalmával behintett két szál deszka volt az ágyunk, bundánk volt a takaró és bőrdőnk a párna. Házigazdánk szalmából tüzet élesztett a tüzhelyen s valami italt melegített számunkra, amely sörből, szirupból és tojásból volt összekeverve“.

Opatowiec-nél ömlik a Dunajec a Visztula-ba. Az itt elnyúló ingovány és mocsár egyáltalában nem kellemes tartózkodási hely és nem csoda, ha Nagy Kázmér király, aki 1370-ben itt akarta kiheverni váltólázának következményeit, itt még betegobb lett és nemsokára a krakói királyi várban meg is halt. A Visztula mindkét partján turfa-szerű talajra bukkanunk és a Zrvec-tóban nem messze a Nida torkolatától egyetlen halfajta sem él, alkalmasint azért, mert a turfa-talaj nagyon is kén-tartalmú. A Nida, amelynek partján lengyen területen folytatódik a harc-vonal, Lengyelország márványbányákban gazdag középhegységeiben fakad. A torkolatánál fekszik Nowe Miasztó, amely ma már csak halvány képe az egykor fényes lengyel városnak. Itt gyűltek össze 1440-ben Jagelló László vezetése alatt Lengyelország nagyjai, hogy rendkívüli földadó kivetésével váltsák meg a német lovagrend zálogába jutott Dobrin tartományt.

A Nida Sobkowitzől kezdve hajózható és alsó folyásánál a keleti parton Pincow és Vislica a legjelentősebb városok, amelyek Lengyelország történetében szintén sokat szerepelnek. Nagy Károly több ízben Vislicára hívta össze az országgyűlést, amely a nagy várban tartotta üléseit. Ehhez a várhoz a várost körülvevő mocsarakon hatalmas kötéltés vezetett keresztül. A várból ma már csak alig néhány romhalmaz látható.

URANIA

Dobro men leg nagyobb, legelőkelőbb mozgója
E CYNÁZ FER. — TELEFON 12-51.

Szerdán — Októbertől
január hó 13-án, 14-én

A legjobb, a legérdekesebb háborus kép!

A győzelmes osztrák-magyar és német, valamint ellenségeink hadseregei.

Osztrák-magyar, német, francia, angol és orosz
gyalogság, lovaság, tüzérség, árkászok, hadi
tengerészet, léghajók és repülőgépek.

A mndarak világa. Természettudományi felv.
A rajzoló álma. Humoros.
Gribouille szeszélye. Kacagató.
A gépész leánya. Életkép.

Előadások este 5 órától rendes helyárral.
Folytatólagos bemenet.

HIREK

— **Panasz a Varga-utcai városatyaválasztások ellen.** Schwarcz Artur dr. ügyvéd és társai panaszt nyújtottak be a Varga-utcai kerületben december 18-án meg-ejtett törvényhatósági bizottsági tagválasztások ellen, a város igazoló választmányához. A panasz azt állítja, hogy a választás vezetősége a visszautasított választók neveit, sem a visszautasítás okát nem foglalta jegyzőkönyvbe s így nem állapítható meg, hogy a visszautasítás jogosan vagy jogtalanul történt-e, továbbá azt röjja fel, hogy a szavazatok összeszámlálása során is szabálytalanságok történtek. Mindezek alapján a választások megsemmisítését kéri a panasz benyújtói. Az igazoló választmány pénteken tartandó ülésén vizsgálja felül a választásokat s ugyanakkor veszi tárgyalás alá a Varga-utcai választás ellen benyújtott panaszt is.

— **Az önkéntes mentő-egyesület** meghívja mindazokat, akik a mentőkocsi beszerzése érdekében a gyűjtési akcióban részt vettek, a folyó évi január hó 13-án, szerdán délután 5 órakor a Kereskedő-társulat (felső kereskedelmi iskola) disztermében tartandó gyűlésre. Az elnökség felkéri mindazokat, akik a gyűjtésben résztvettek, hogy a gyűjtő-íveket magukkal hozni sziveskedjenek.

— **A komorniyk tizenkét millió öröksége.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A központi járásbírószágon ma délelőtt bontották fél néhai Révay Ferenc báró végrendeletét. A külön életű báró 12 millió koronát érő vagyonát, 30,000 holdas uradalmát komorniykjára, Reichel Jánosra hagyta. A rokonság alig örökölt valamit a rengeteg vagyonból.

— **A galicaiak Magyarországra szöknek sorozásra.** Nagyváradról jelenti tudósítónk: Egy harmincnégy éves galiciai iparos, Swalb Mendel szerencsésen Nagyváradra jutott az oroszok által megszállott Galiciából. A sorozásra szökött meg az oroszok által megszállott Tisowból és Máramarosszigeten állott sor alá, katona akart lenni, de súlyos szervi baja miatt nem kellett a hadseregnek. — Schwalb Mendel elbeszélte, hogy Galiciából igen sok fegyverbíró ember szökök át a magyar határon és áll sor alá, mert tudják, hogy bárhol sorozás alá állhatnak harcolni a gyűlölt oroszok ellen. Magából Tisowból harmincketten szöktek Máramarosba, hogy mint B. osztályú népfelkelők jelentkezzenek. Alig négy nem vált be közülük. Három napig tartott az utjuk a határig, hatot közülük elfogtak az oroszok, de szerencsésen viszontlátták egymást Máramarosszigeten, mert az a patul, mely őket elfogta, megadta magát egy légionárius-őrjáratnak.

— **Köszönő levél a harctérről.** Érdekes köszönő levelet kapott a debreceni izraelita nőegylet a harctérről, a 39-ik gyalogezred 14-ik századától. Karácsonyra közvetlenül a debreceni fiuknak küldött a debreceni izraelita nőegylet meleg ruhaneműeket, ezt a küldeményt köszöni meg az öt hónap óta szenvedő derék harcosok nevében geifr. Bódi László, a civil életben városi hajdu.

— **A Világháború Képes Krónikája.** Révai Testvérek népszerű vállalatának most jelent meg a 14. füzet. Az új füzet is tele van eredeti harctéri képekkel, mélynyomású műmelléklete pedig Geiger Richard művészi rajza, mely a Lemberg melletti harcokból ábrázol érdekes jelenetet. Színes, eleven előadásban folytatja ez a szám a háború történetének előadását és ismerteti írásban és képen az önkéntes őrsereget. Ingyenes mellékletül e füzethez is hozzá van csatolva Jókai

„A jövő század regénye“ című értékes művének egy íve. Egy füzet ára 24 fillér. Előfizetés negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Üllői-ut 18., ahol az eddig megjelent füzetek, valamint a mű első kötetét alkotó 13 füzethez készített díszes kivitelű bekötési tábla is megrendelhető.

— **A Plac-utcán kiadó** azonnal két egymásba nyíló külön bejáratu utcai csinosan berendezett szoba fürdőszobával 120 koronáért, esetleg külön-külön is kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

A debreceni segítő-akció

Téli ruhát a katonáknak

Az Árpád-téri parochiális körben a katonák meleg ruhával ellátására adakoztak:

Szauer Ilonka gyűjtése: Simon Ambrusné, Hamza Imréné, B. Klári 2—2 korona, H. L. Molnár István, Rácskai József, B. J. Szabó Sándor, Halasi Gy., Nagy Mártonné, Hajdu M., K. A., Zsilia, Bundy Péterné, dr. N., Steiner Lipót és N. N. 1—1 korona, Evelós Karolina, Emödi Gáborné, Sinagel Mihályné 60—60 fillér, Mészáros Pál, Sz. M., Griczmann Gyula, Budayné, Nagy Lajosné, Gergelyné, Szunyovszky Miksáné 50—50 fillér, Hollender Sándorné, Hamper Ferencné, Németh Andrásné, Farkas Mihályné, Balla József, Jánky Béláné, Márton Lászlóné, Kujdi István, Ary József, Soltész József, Csösz Sándorné, Lovász Mihály, Sándor Gáborné, Földvári József, Pintér Gusztáv, Morvai Imréné, Kánya Sándor 40—40 fillér; Gajzerberné, Ponyiczky Jánosné, Balogh Jánosné, Ferge Istvánné 30—30 fillér, Tarcsay Rózi 35 fillér, Sally Péter, Röff Józsefné, Debreceni Mihályné, Pásztor Zsigmondné, Tóth Józsefné, Balogh Andrásné, Suba Józsefné, Gede István, Murvai Erzsike, Nagy Sándor, Kemény Bernát, Kolmann Imre, Veres Gábor, B. Bálintné, Kórody Istvánné 20—20 fillér, Joga Lajosné, Löwingerné, Nagy Ferike, Sturcz Katica, Fiók Lajosné, Bartháné, Papp Ilonka, Szöllösi István, Szabó Józsefné, Nagy Lajos 10—10 fillér. Több, magukat megnevezni nem akarók adományával együtt 45 korona 85 fillér.

A hadsegélyző hivatalba téli felszerelési cikkeket küldtek a katonák részére: May Andorné, özv. Korimos Gyuláné, Elfenbein Ilonka, Svetits-intézet, Halmái Alice, Szojka Károlyné, Vavrinszky Gusztáv, Lefler Károly, Bagdi Pap Mária, M. N., Püspöky Irmuska, Reiter Miklósné, Gere Mihályné, Békés Lajos, Dézsi Istvánné, Szeremley Béláné, Nagy Istvánné, Dobszay Istvánné, Weinberger Lajosné, Csapó-utcai elemi iskola, özv. Varsányi Istvánné, Than Gyuláné.

URANUS

Korona-
Passage   Telefon
3-28.

Szerdán — **Csütörtökön**
január hó 13-án, 14-én
A világhírű „**Dans-
Kinograph**“ mester-
műve!

A ROBBANÁS

Dráma 8 felvonásban.
Főszereplők: E. Zangen-
berg és Edith Psy-
lander.

Általános hetiszemle
Aktuális felvételek.
Tilos a dohányzás
Kacagtató.
Felújított csónakázás
Humoros.
A szerelem találékony
Bohózat.

Előadások este 5 órától rendes helyárakkal.
Folytatólagos bemenet.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

igazgatósága ezton hozza mindazon ügyfeleinek tudomására, akik az intézetnél hadi-kölcsön kötvényeket jegyeztek, — hogy

a szabad darabokról kiállított ideiglenes elismervények

a hivatalos órák alatt a pénztárnál a Tanusítvány illetve Elismervény beszo-gáltatása esetén a mai nap-tól kezdve már kiadatnak.

Borsó, Lencse, Bab,
száraz bányal és boszniai szilva, szárított zöld és vaj bab, szárított és csoserv borsó kapható a Deutsch-üzletekben.

SZEVEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Német
gyermekleány, szobalány és mindenestélyok hoz-zathatók Szepesség-űl Tural Parkas foglalkozást közvetítő irodájából, Debreczen, Miklós u. 8.

HADMENTES

25 éves fiatalember irodába ajánlkozik. A magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Cím a kiadóban.

Kapucédulák
bármilyen felírással kaphatók a kiadóban.

Zomanc
című tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Plac-u. 49.

Több
rendbeli konyhabutor, edény, lámpa, szekrény, márványosdó eladó. A holmi megtekintendő e héten csütörtökön, pénteken, szombaton. Bur-gondia-utca 4. sz.

Felveztek
napi pár órai könnyű foglalkozásra jobb családból való 12—15 éves leányt. Cím a kiadó-hivatalban.

KIADÓ

a Piacon kétkülön-ej áratu, egymás-ba nyíló, elegán-san berendezett ::

UTCAI SZOBA

esetleg külön-külön is, fürdőszobá-
val. Értekezhetni Bika-épfület II. em. 2. sz. a lakásban.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDU VÁRMEGYE SZÁLLÍTÓI.

Vászon kész fehérnemű
Menyasszonyi kelengye
Női divatárúház
Külön szőnyegosztály ::

Szabott árak.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalan-ság és általában gyomorbetegsé-
geknél a legkitünőbb házi-szer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ra 40 fillér.

Kapható

MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.